

Студент, при реалізації контекстного підходу, виступає у ролі суб'єкта навчального процесу, займаючи діяльну позицію. Правильне планування і реалізація контекстного навчання під час навчання дозволяє студенту-майбутньому соціальному працівнику: зануритися у його майбутню професійну діяльність; отримати нові знання із обраної спеціальності; стимулювати розвиток пізнавальних інтересів; проаналізувати і спроектувати технологію вирішення реальних професійних ситуацій, змодельовати життєві і виробничі ситуації; сформулювати позитивну мотивацію до навчання й усвідомити власні цілі в процесі оволодіння майбутньою професією [5, с. 9].

Застосування контекстного навчання при підготовці майбутніх фахівців з соціальної роботи у ВНЗ до роботи в громаді дає можливість: моделювати професійну діяльність майбутніх соціальних працівників у процесі їх підготовки у ВНЗ через реалізацію традиційних та інноваційних форм, методів і засобів навчання при вивченні навчальних предметів; інтегрувати навчальну, наукову та професійну діяльність; стимулювати та розвивати пізнавальну і професійну мотивацію студентів спеціальності «Соціальна робота», засвоювати нові знання крізь призму аналізу і розв'язання ними змодельованих професійних ситуацій; поєднувати індивідуальні та колективні форми роботи; накопичувати досвід застосування навчальної інформації у процесі реалізації професійної діяльності, що дозволяє перетворювати її в особисто значущу у процесі формування професійної компетентності майбутнього соціального працівника; гуманізувати навчальний процес, поставивши в його центрі особистість та індивідуальність майбутнього фахівця з соціальної роботи; налагодити суб'єкт-суб'єктну взаємодію, при якій студент виступає суб'єктом пізнавальної, майбутньої професійної і соціокультурної діяльності [1].

Отже, контекстне навчання надає цілісності, організованості і практичності системі професійної підготовки майбутніх соціальних працівників. Контекстне навчання забезпечує перехід, трансформацію пізнавального змісту знанням, що засвоюються, на практичні, професійні уміння і навички.

Література

1. Вербицкий А. А. Категория «контекст» в психологии и педагогике : [монография] / А. А. Вербицкий, В. Г. Калашников. – М Логос, 2010. – 300 с.
2. Вербицкий А. А. Контексты содержания образования / А. А. Вербицкий, Т. Д. Дубовицкая. – М.: РИЦ МГОПУ им. М. А. Шолохова, 2003. – 80 с.
3. Жукова И. А. Контекстное обучение как средство формирования профессиональной компетентности будущих юристов : автореф. дисс. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / И. А. Жукова. – М., 2011. – 22 с.
4. Качалова С. М. Технология контекстного обучения в практике вузовского обучения / С. М. Качалова // Вестник ЦМО МГУ. – М., 2009. – № 3. – С. 87–91.
5. Слозанська Г. І. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників у вищих навчальних закладах на основі застосування контекстного підходу / Г. І. Слозанська // Педагогічна освіта: теорія і практика : збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. – Вип.21 (2-2016). – Ч.1. – Кам'янець-Подільський, 2016. – 272 с. – С. 183–188.

УДК 378:001.895

Смерека Г. І.

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ РЕФОРМИ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Актуальність проблеми полягає в тому, що рівень освіти у сучасному

середовищі значною мірою залежатиме від результативності запровадження інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на нових засадах, сучасних принципах та психолого-педагогічних теоріях, які розвивають діяльнісний підхід до навчання.

Вже досить тривалий час, сучасна освіта перебуває у стані неперервного організаційного реформування та переосмислення усталених психолого-педагогічних цінностей.

Досить широко вживається термін «інноваційна педагогічна діяльність». Уточнимо поняття «інновація» та «педагогічна діяльність». Слово інновація в перекладі означає оновлення, зміну, нововведення, що поліпшує хід і результати навчально-виховного процесу. Педагогічна діяльність - це цілеспрямований виховуючий та навчаючий вплив вчителя на учнів з метою особистісного, інтелектуального та діяльнісного його розвитку, а також основа його саморозвитку та самовдосконалення [1].

Аналіз досліджень і публікацій.

Дослідники проблем педагогічної інноватики (Л. Волик, І. Дичківська, В. Загвязинський, В. Сластьонін, Л. Подимова та ін.) намагаються співвіднести поняття нового у педагогіці з такими характеристиками, як корисне, позитивне, сучасне, передове. На думку сучасного вченого Володимира Загвязинського, нове у педагогіці — не лише ідеї, підходи, методи, технології, які у таких поєднаннях ще не висувались або ще не використовувались, а й комплекс елементів чи окремі елементи педагогічного процесу, які ввібрали в себе прогресивне начало, що дає змогу в змінних умовах і ситуаціях ефективно розв'язувати завдання виховання та освіти [1,23].

Одні науковці (В Сластьонін, Л. Подимова) вважають інновації комплексним процесом створення, розповсюдження та використання нового практичного засобу в галузі техніки, технології, педагогіки, наукових досліджень. [1,23]. Інші заперечують, що інновації не можуть зводитись до створення засобів. Так, І. Підласий вважає, що інновації – це ідеї, і процеси, і засоби, і результати, взяті в якості якісного вдосконалення педагогічної системи [1,23].

Покладаючись на дослідження науковців, спробуємо обґрунтувати важливе значення інноваційної педагогічної діяльності вчителя, що характеризується системним експериментуванням, апробацією та застосуванням інновацій в освітньому процесі. Через педагогічну діяльність відбувається залучення людей до сфери наукових ідей і концепцій, наукової етики і естетики.

Мета статті - виявити особливості впровадження інноваційної педагогічної діяльності педагога, що характеризуються високим рівнем креативності, яскраво вираженими особистісними якостями і здібностями, які сприяють успішній професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Кожен, хто вибирає професію вчителя, бере на себе соціальну відповідальність за тих, кого він буде навчати і виховувати, водночас відповідає за самого себе, свою професійну підготовку, своє право бути педагогом, вихователем, громадянином.

Позиція педагога завжди специфічна. З одного боку, він готує учнів до потреб сьогодення, до конкретних вимог суспільства, з іншого — об'єктивно залишаючись носієм і провідником культури, несе в собі позачасовий чинник, беручи участь у формуванні особистості майбутнього робітника як носія всіх багатств людської культури. Педагог — це людина, яка скерована в майбутнє, формує активних, творчих професіоналів. Саме це вимагає від нього усвідомлення інноваційних парадигмальних поглядів на навчально-виховний процес: утвердження людини як найвищої соціальної

цінності; учень — суб'єкт навчально-виховного процесу; створення умов для самонавчання, самовиховання, саморозвитку кожного учня [3, с. 121].

Однією з важливих якостей педагога, умов успішності його як професіонала є готовність до інноваційної діяльності. Джерела готовності до інноваційної діяльності досягають проблематику особистісного розвитку, професійної спрямованості, професійної освіти, виховання й самовиховання, професійного самовизначення педагога. Готовність до інноваційної педагогічної діяльності формується під час педагогічної практики, акумулюючи все накопичене в теорії, навчання у вузі, особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії [1, с. 277].

Готовність до інноваційної діяльності є передумовою ефективної діяльності педагога, максимальної реалізації його можливостей, розкриття творчого потенціалу. Успішність інноваційної діяльності передбачає, що педагог усвідомлює практичну значущість різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні. Однак включення педагога в інноваційний процес часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності [2, с. 32].

Сучасний педагог — це фундаментально освічена людина, здатна гнучко перебудовувати напрям і зміст своєї професійної діяльності, яка самостійно працює над власним розвитком, підвищенням освітнього й культурного рівнів, уміє самостійно набувати необхідні для професійної діяльності знання, уміння і навички, критично мислить, володіє стійкою системою мотивів і потреб соціалізації, здатна активно і творчо діяти [5, с. 60].

Надзвичайно актуальною проблемою на думку вчених в умовах сучасної освіти є пошук оптимальних шляхів взаємодії вчителя і учня, способів розвитку творчої активності учнів. Розв'язання її можливе лише на основі запровадження новітніх технологій, які забезпечують формування у педагогів професійних компетенцій.

Школі потрібен учитель, який працює у форматі творчих пошуків, що ґрунтуються на здобутках традиційної методики й включають інноваційні елементи, педагог умотивований не на репродукцію, а на експеримент, дослідження, новаторство.

Сучасна школа в умовах переходу на європейську модель освіти потребує вчителя нового типу — такого, що творчо мислить, володіє сучасними методами і технологіями навчання, засобами психолого-педагогічної діагностики, умінням прогнозувати кінцевий результат. Лише з таким педагогом можна говорити про якісну освіту, а якість освіти — це показник розвитку суспільства, національної культури, національної свідомості [4, с. 77].

Яку роль повинен сьогодні грати вчитель, як повинен діяти учень, якою має бути сьогодні школа, якою має бути роль батьків. Алгоритми дій цих складових і самі складові утворюють середовище, яке ми називаємо освітнім простором. Та, зрештою, і багато що інше.

У концепції «Нова школа. Простір освітніх можливостей» розповідається про нового вчителя, так званого «агента змін». Тепер він — "агент змін": фасилітатор, тьютор, модератор, коуч з академічною свободою, укладач індивідуальних програм, тактик і стратег в освітній індивідуальній траєкторії дитини, фахівець, що оволодів ІКТ та користується освітнім порталом з методичними та дидактичними матеріалами, українськими енциклопедіями, мультимедійними підручниками та інтерактивними он-лайн-ресурсами. І все це, на думку розробників концепції "Нова української школи", має зробити його вмотивованим [6].

Висновки. Інноваційна діяльність становить основу і зміст інноваційних освітніх процесів, сутність якої полягає в оновленні педагогічного процесу, внесенні новоутворень у традиційну систему. Прагнення постійно оптимізувати навчально-виховний процес зумовило появу нових і вдосконалення використовуваних раніше педагогічних технологій різних рівнів і різної цільової спрямованості.

Інноваційна діяльність є специфічною і досить складною, потребує особливих знань, навичок, здібностей. Впровадження інновацій неможливе без педагога-дослідника, який володіє мисленням, розвинутою здатністю до творчості, сформованою й усвідомленою готовністю до інновацій.

Кожний педагог не повинен зупинятися у своєму зростанні. Бо кожна його зупинка — це крок назад. А учитель так багато означає для учнів, для їхнього розвитку, життя, для реалізації радикальних змін у навчальному-виховному процесі. Учні хочуть бачити особистість, яка притягує до себе, педагога, який ніколи не нашкодить, вихователя, який завжди їх зрозуміє та допоможе, громадянина, який плекає у них патріотичні риси.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2004.– 352 с. (Альма-матер).
2. Житник Б. О. Імперативи педагогічної інноватики сучасної школи. Частина II / Б. О. Житник. - Х.: Вид. група “Основа”, 2015.- 96 с. - (Бібліотека журналу “Управління школою”; Вип. 10 (154)).
3. Калошин В. Ф. Адаптація молодого вчителя / Володимир Калошин. - К.: Редакція загальнопед. газет, 2012. - 128 с. (Бібліотека “Шкільного світу”).
4. Керівник і керівництво: Інноваційні підходи / упоряд. Людмила Галіцина. - К.: Шк. світ, 2011. - 112 с. - (Бібліотека “Шкільного світу”).
5. Лозінська О. Шляхи розвитку творчого потенціалу вчителя : Круглий стіл / О. Лозінська // Методист. - 2016. - № 1. - С. 59-63.
6. Нова українська школа [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: mon.gov.ua/activity/education/zagalna.../ua-sch-2016

Смила Й.

СИСТЕМА ЦІННОСТЕЙ СТАРШОКЛАСНИКІВ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ

Психологічна культура сучасного вчителя явище складне і багатогранне. Важливою складовою досягнення позитивних результатів є об'єктивна інформація щодо учасників виховного процесу. Нами проводиться системне дослідження особливостей розвитку, цінностей, професійних намірів старшокласниць. Перспективи європейської інтеграції, глобалізація з особливою гостротою ставлять питання про порівняльні дослідження цієї проблеми в різних країнах. Ми підготували інформаційний лист - звернення до вчителів, вчених, батьків. Подібні запитання стануть частиною розгорнутої анкети для старшокласниць, що дозволить виокремити актуальні питання методичного забезпечення виховної роботи. Приклади запитань: 1. Хто, на Вашу думку, є авторитетом для сучасних старшокласниць? 2. Які позитивні та негативні якості притаманні для сучасних старшокласниць? 3. Що необхідно змінити у вихованні сучасної молоді? 4. Які загрози для дівчат існують у сучасному світі? 5. Які професії найбільш престижні серед дівчат?

Вже перші, попередні результати заставляють задуматися над сучасними проблемами виховної роботи. Наприклад, на думку викладачів українських ВНЗ серед авторитетних людей для сучасних старшокласниць домінуватимуть насамперед